

Henk Neuteboom

Hendrik (Henk) Willem Neuteboom is geboren op 31 oktober 1908 in Ommen. Hij was de zoon van Boudewijn Berend Neuteboom en Petronella Maria van der Bijll. Het gezin vertrekt op 24 augustus 1911 naar Amsterdam. Hij had een zusje Nelly Maria Wilhelmina (Amsterdam, 1913). Zijn vader was onderwijzer. In 1920 verhuisde het gezin naar Assen.

Op 4 februari 1911 wordt in Assen een padvindergroep opgericht. Na een paar maand, op 8 juli 1911, worden de eerste Asser padvinders geïnstalleerd. Hiervoor was zelfs een lid van het Hoofdbestuur naar Assen afgereisd. In de begin periode waren verschillende officieren van het Asser garnizoen bij de leiding actief waardoor de activiteiten een militaristisch tintje hadden. De groep kwam eerst samen in het Koetshuis van Lels, maar nadat commissaris van de Koningin Linthorst Homan betrokken raakte bij Scouting, ging de groep naar het Koetshuis van Linthorst Homan aan de Kloosterstraat. Groep 1 heette in eerste instantie de Hunnen. De groep wordt later hernoemd in de Zwervers. Henk werd in 1922 verkenner bij de groep.

Hij trouwde met Johanna Maria Wilhelmina Hulsekamp en ze kregen twee kinderen. Ze verhuisden naar Nederlands Indië. Daar werd hij Thee- en Rubberplanter op onderneming Tsikembang Tsibajak in Soekaboemi.

收管所 Group	瓜哇 Neuteboom. H.W.	命 No. 號 爪哇 20-828
姓名 Name	Hendrik Willem 1908-10-31	生年 月 日 Date of Birth
國 籍 Nationality	荷 Dutch	所屬部隊 Unit
階級身分 Rank	一等兵 Private 1st Class	捕獲日期 Date of Capture
捕獲地點 Place of Capture	FRANCE (1942)	父 / 名 Father's Name
父 / 名 Father's Name	NEUTEBOOM, B.B.	母 / 名 Mother's Name
本籍地 Place of Origin	OMMEN (N.-NEDERLAND)	職業 Occupation
通報先 Notification of Report	NEUTEBOOM, H.W. OMMEN, NEDERLAND	特記事項 Remark
68892.		

補註欄 Other Information
1/1 交 亞保基路軍用... 務員... 爲... 兵...
昭和20年11月2日新全圖學... 別渡虎... 了...

Tijdens de mobilisatie was bij Landstorm soldaat bij de infanterie in Soekaboemi. Hij werd krijgsgevangen genomen op 9 maart 1942 in Tjantjoer en geïnterneerd.

Op 13 januari 1943 vertrok hij met de Wien met ongeveer 1700 Nederlandse krijgsgevangenen uit Batavia naar Singapore. Een groep van 700 man was afkomstig uit het 10e Bataljon en 1000 man uit het kamp Kampong Makassar. Al deze krijgsgevangenen behoorden tot Java Party 8, het 8e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok. Na vier dagen kwam het schip aan in Singapore waar de krijgsgevangenen werden overgebracht naar het Changi-kamp. Hij ging op 6 mei 1943 per trein naar Thailand waar hij tewerkgesteld werd aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn

was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Henk en zijn familie overleefden de oorlog. Hij werd administrateur op rubberonderneming Toge, 40 kilometer ten westen van Bogor (Buitenzorg). Op 1 september 1953 werd het kantoor van de onderneming overvallen. Henk werd gedwongen om de kluis op te maken en werd hierna doodgeschoten. Hij werd begraven in Bogor.

Meer informatie

[Onderwijzerswoning Kotten \(buurtschap.info\)](http://buurtschap.info)

[Indexen \(archieff.amsterdam\)](http://archieff.amsterdam)

[Hendrik Willem Neuteboom | Oorlogsgravenstichting](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Drents Archief collectie Zwervers \(vriendenzwervers.nl\)](http://vriendenzwervers.nl)

Foto: staand links Henk Neuteboom, rechts Anton Wanting, 1922

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](http://nationaalarchief.nl)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](http://netwerk-oorlogsbronnen.nl)

[Indische courant voor Nederland » 09 sep 1953 - Art. 34 | Delpher](http://delpher.nl)

[Java Party 12](http://javaparty.nl)

japansekrijgsgevangenkampen.nl/Wien.htm

[Java Party 11](http://javaparty.nl)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.